

قانونگذاری و ابزار حکمرانی مردمی

عاطفه مرادی

بازجوع به منابع علمی و تجربیات عملی صورت گرفته از مشارکت های واقعی در قالب نوآوری های اجتماعی و سیاستی در نظام های حقوقی مختلف می توان به الگویی پایدار دست یافت که اراده های عمومی را در میدان حل مسائل واقعی اجتماعی وارد کرده و سنگ بنای تحقق جمهوریت را فارغ از گرایش های سیاسی شهروندان فراهم می سازد. این سازوکارها که در قوه مقننه در قالب مشارکت در قانونگذاری تبلور عینی می یابند، در برخی حوزه ها از طریق سازوکار تنظیم گری با برون سپاری وضع قاعده به اصناف و گروه های ذینفع و حفظ نقش نظارتی حاکمیت منجر به زمینه سازی برای تعامل مستمر شهروندان با یکدیگر و خلق ایده های پایدار می شود. قابل تامل است که اتحادیه اروپا سیاست گذاری های مکرری پیرامون پررنگ ساختن نقش گروه های ذینفع، سمن های اجتماعی، شرکت های تجاری و... در فرایند قانون گذاری و اجرای قانون داشته است که گامی فراتر از مشورت خواهی صرف است. امروزه مردم سالاری در حکمرانی منحصر به شرکت در انتخابات های هر چند سال یکبار در نظام های سیاسی نیست و اشکال متنوعی از نقش آفرینی های عمومی در عرصه سیاست گذاری توسط حکمرانی های پیشرفته ترویج و نهادینه می شود. حکمرانی مشارکتی با تمرکز به نقش آفرینی شهروندان در ایجاد اراده سیاسی و اداره عمومی جامعه در پی طراحی الگویی از تعامل پایدار میان همه ذینفعان عمومی یعنی دولت، بخش خصوصی، نهادهای مدنی و شهروندان برای نیل به اهداف مشترک اجتماعی است. علی رغم اساسی سازی حقوق شهروندی، اشکال تحقق جمهوریت نظام و الگوهای پایدار ناظر به حل مسائل بالفعل اجتماع چندان صورت بندی نشده اند. در نتیجه عدم نقش آفرینی موثر مردم در حکمرانی منجر به اعتراضات مدنی غالباً بی ثمر و یا حرکت های خام ناظر به وقوع وضعیت های بحرانی و یا شرایط خاص سیاسی- اجتماعی شده است. بازجوع به منابع علمی و تجربیات عملی صورت گرفته از مشارکت های واقعی در قالب نوآوری های اجتماعی و سیاستی در نظام های حقوقی مختلف می توان به الگویی پایدار دست یافت که اراده های عمومی را در میدان حل مسائل واقعی اجتماعی وارد کرده و سنگ بنای تحقق جمهوریت را فارغ از گرایش های سیاسی شهروندان فراهم می سازد. این سازوکارها که در قوه مقننه در قالب مشارکت در قانونگذاری تبلور عینی می یابند؛ در برخی حوزه ها از طریق سازوکار تنظیم گری با برون سپاری وضع قاعده به اصناف و گروه های ذینفع و حفظ نقش نظارتی حاکمیت منجر به زمینه سازی برای تعامل مستمر شهروندان با یکدیگر و خلق ایده های پایدار می شود. قابل تامل است که اتحادیه اروپا سیاست گذاری های مکرری پیرامون پررنگ ساختن نقش گروه های ذینفع، سمن های اجتماعی، شرکت های تجاری و... در فرایند قانون گذاری و اجرای قانون داشته است که گامی فراتر از مشورت خواهی صرف است. کمیسیون اروپا در سال ۲۰۲۰ اقدام به تأسیس یک بستر ارزیابی- نظارتی با عنوان "fit for future" متشکل از کارشناسان خبره سطوح محلی و منطقه ای اتحادیه اروپا، نمایندگان کسب و کارهای کوچک و متوسط، فعالان اجتماعی، سازمان هایی در حوزه محیط زیستی، اقتصادی، سلامت و مجموعه های غیردولتی و کمیته های منطقه ای و اقتصادی- اجتماعی اتحادیه اروپا نمود. به کارگیری این پلتفرم، اطمینان به کمیسیون را نسبت به ابعاد آینده نگری، سازگاری با نوآوری، دیجیتال شدن و قوت حقوقی فراهم می کند و هدف آن ارائه نظرات مبتنی بر شواهد برای اصلاح و ارتقای ارزیابی تأثیر قوانین موجود است. این گروه ها، قوانین موجود را از سه جنبه ظرفیت دیجیتال شدن و حذف تشریفات زائد، ساده سازی (شفافیت، پیش بینی پذیری بودن، پرهیز از همپوشانی) و گزارش دهی مناسب ارزیابی عملکرد بررسی کرده و فرصت هایی را جهت ساده سازی قوانین شناسایی می کنند. در واقع این پلتفرم بخشی از برنامه تنظیم گذاری بهتر اتحادیه اروپا است که با بررسی قوانین موجود، اقداماتی را برای کاهش بار مالی تعهدات قانونی پیشنهاد می نماید. همچنین نمایندگان شبکه کسب و کارهای کوچک و متوسط (۲۷) و شبکه اقدام مقامات محلی و منطقه ای اتحادیه اروپا ارائه گزارش هایی پیرامون اجرای قوانین و بار مالی حاصل از آن در بهبود فعالیت پلتفرم مشارکت دارند. ضمناً شهروندان و ذی نفعان اتحادیه اروپا می توانند با ورود به یک درگاه اینترنتی با عنوان "Have your say portal"، نظرات خود را پیرامون ساده سازی قوانین موجود در اتحادیه ارائه دهند. در ایالات متحده امریکا، آژانس های قانون گذاری به عنوان نهادهای رسمی خارج از مجلس برای نگارش پیش نویس قانون به شمار می آیند. همچنین لایه گران به عنوان نماینده ذی نفعان مختلف با سازوکار قانونی اقدام به نقش آفرینی در تهیه پیش نویس های قانون و مذاکرات می نمایند. در کنار این نهادها، وجود فرایند استماع عمومی در بررسی طرح های قانونی در کمیسیون های کنگره امکانی را جهت شنیده شدن دغدغه های رای دهندگان فراهم می آورد. در سیاست های کلی قانونگذاری ابلاغی ۱۳۹۸ نیز در بند ۹-۱ لزوم جلب مشارکت حداکثری مردم، ذی نفعان و نهادهای قانونی مردم نهاد تخصصی صنفی در فرایند قانونگذاری تصریح شده است. به هر روی، در این نامه داخلی نمایندگان و شبکه ارتباطی آنها بر نوع نگرش نمایندگان موثر است. قابل ذکر است که صرفاً در ماده ۱۴۲ آیین نامه داخلی بیان شده است که در صورت "ضرورت و با تصویب کمیسیون اصلی"، طرح یا لایحه در دست بررسی به کارگروه کارشناسی مرکز پژوهش های مجلس ارجاع می شود. بنابراین جایگاه مرکز پژوهش ها به عنوان بدنه کارشناسی مجاور مجلس نیز چندان موثر تعریف نشده است و به تبع نهادهای مدنی و صنفی خارج از مجلس نیز سازوکار قانونی مشورت دهی به قوه مقننه را ندارند. به نظر می رسد با اصلاح آیین نامه داخلی مجلس در راستای تحقق سیاست های کلی قانونگذاری می توان شاهد دور جدیدی از مشارکت عمومی در مجلس بود. پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف- سحر بریه اقتصاد آنالین

یک نماینده مجلس به «اقتصاد سرآمد» می گوید:

برای پیشرفت حوزه معدن، بخش خصوصی اهلیت دار می باید و ارمیدان عمل شود

عضو کمیسیون عمران مجلس به اقتصاد سرآمد گفت: در کشور ما، معادن زیاد و متنوعی وجود دارد که این موهبت الهی می تواند در بهبود اقتصاد کشور، بسیار تاثیر گذار باشد، مخصوصاً در این سال ها که تحریم های اقتصادی علیه ایران، اوضاع و احوال اقتصاد و معیشت مردم را به مخاطره انداخته است.

در حالی سال ۱۴۰۱ به میانه های خود رسیده است که همچنان حال و روز اقتصاد در یکی از بدترین شرایط پس از انقلاب قرار دارد معادن به عنوان یک ظرفیت ارزشمند کشور متأسفانه به دلیل فقدان مدیریت علمی، اصولی و برآمده از خرد جمعی، با کمترین خروجی برای مملکت همراه بوده است. در همین رابطه، سیدالبرز حسینی،

اما اگر های بودن یا نبودن خلیج گرگان و تاثیر گذاری بر اکوسیستم گلستان در گزارش «اقتصاد سرآمد»

تبخیری که خلیج گرگان را آب می کند

روزنامه اقتصاد سرآمد

آغاز فعالیت خطوط کشتیرانی منظم کانتینری در دریای خزر

۹ کشتی از بنادر شمالی به بنادر آستراخان آکتائو و ماخاچ کالاتر ددمی کنند

در جلسه فوق العاده مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب شد: مالکیت دولت در شرکت ها تا پایان بر نامه هفتم به ۲۰ درصد برسد

مجمع تشخیص مصلحت نظام در جلسه روز سه شنبه که به ریاست آیت الله آملی لاریجانی و با حضور رئیس قضا، دبیر و اعضای مجمع برگزار شد به بحث و بررسی درباره سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه پرداخت. به گزارش اقتصاد سرآمد، در این جلسه که رئیس و معاون سازمان برنامه و بودجه، مرکز پژوهش های مجلس نیز حضور داشتند، پس از بررسی اعضای مجمع و نمایندگان دولت و مجلس در خصوص حدود فعالیت های اقتصادی دولت مصوب شد: در اجرای بند (ج) سیاست های کلی اصل ۴۴، دولت می باید مجموعه مالکیت مستقیم و غیر مستقیم خود را در شرکت ها و بنگاه های مشمول این بند، به گونه ای که منجر به ایجاد انحصار نشود، تا پایان برنامه به حداکثر ۲۰ درصد برساند.

اعضای مجمع در ادامه تصویب کردند که فرایندها و مقررات و آگذاری شرکت های دولتی مشمول بند (ج) سیاست های کلی اصل ۴۴ باید مورد ارزیابی مجدد قرار گیرد و واگذاری ها با استفاده از روش های معتبر و سالم و آگذاری و اهداف مذکور در این سیاست ها به ویژه ارتقاء کارایی و بهره وری بنگاه های اقتصادی، افزایش رقابت پذیری در اقتصاد ملی، حفظ و افزایش سطح اشتغال و کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت، تسهیل و تسریع گردد.

در این جلسه ماده دیگری از بند مربوط به صندوق توسعه ملی در سیاست های کلی برنامه هفتم در صحن مجمع مطرح و به منظور ایجاد یکپارچگی و انسجام در بودجه کشور مصوب شد: وجوه تخصیص یافته به دستگاه ها از صندوق توسعه ملی با مجوز خاص، عیناً در بودجه کل کشور درج می شود.

همچنین اعضای مجمع با تأکید بر سیاست های کلی محیط زیست، مقرر کردند: بهبود شاخص های عملکردی محیط زیست حداقل پنج پله در هر سال، کاهش ده درصدی سالانه آلودگی هوای کلان شهر ها و مدیریت اثرات و عوارض تغییر اقلیم با استفاده از ظرفیت های ملی، منطقه ای و بین المللی و با اجرای سیاست های کلی محیط زیست به ویژه بندهای ۱۰ و ۱۱ آن سیاست ها. همچنین در این جلسه، درباره اجرای چند ابر طرح پیشران و زیرساختی در برنامه هفتم توسعه مصوب شد: اجرا و تکمیل چند طرح عظیم اقتصادی ملی، پیشران، زیر ساختی، روزآمد، ارزآور و اشتغال زا مبتنی بر آینده نگری، صرفاً با پیشنهاد دولت در لایحه برنامه هفتم.

اعضای مجمع همچنین فعال سازی مزیت های ژئوپولیتیکی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل و نقل با روان سازی مقررات و ایجاد و توسعه زیرساخت های لازم را از تصویب گذراندند.

بند آمایش در سیاست های کلی برنامه هفتم، دیگر مصوبه اعضای مجمع بود: اجرائی شدن سیاست های کلی آمایش سرزمین با توجه ویژه بر طرح های توسعه اقتصادی کشور در دریا، سواحل، بنادر و آب های مرزی و استقرار واحدهای اقتصادی، صنعتی و جمعیتی متناسب در سواحل جنوب کشور و در صورت نیاز ارائه برنامه و تدوین و تصویب قوانین و مقررات لازم در دوسال ابتدای برنامه.

بررسی بندهای دیگر سیاست های کلی برنامه هفتم توسعه در جلسات آتی مجمع ادامه خواهد داشت. این سیاست ها، جهت بررسی و ابلاغ به محضر رهبر معظم انقلاب تقدیم خواهد شد.

۸

به دنبال آزادسازی سواحل

کشتی تفریحی به زودی وارد دریای مازندران می شود

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مازندران با اشاره به پیگیری برای راه اندازی کشتی تفریحی در فریدونکنار و بابلسر، گفت: در صورت گرفتن مجوز این دو کشتی وارد آب های دریا می شود. طی سال های اخیر اقدامات مختلفی در این زمینه آغاز شد اما به نقطه ای که باید تاکنون نرسیده که امیدواریم هرچه زودتر این مهم محقق شود، بحث آزادسازی سواحل اهمیت این موضوع را دوچندان کرده است که امیدواریم اقدامات و خبرهای مختلف در این زمینه به سرانجام برسد...

۴

فرمانده نیروی دریایی ارتش

ناو خلیج فارس

طی دو سال

آینده به آب

انداخته

می شود

۴

تامین آب شرب ۲۶ شهر و ۱۰۰۰ روستای خوزستان تا ۲۵ سال

احیای محیط زیست کارون و کرخه با افتتاح ابر پروژه غدیر

۶

۵

مجموعه رسانه ای اقتصاد سرآمد برگرفته از تیم حرفه ای در قالب پایگاه خبری سرآمد

آنالین، سایت نسخه دیجیتال روزنامه و نسخه چاپی اقتصاد سرآمد با اطلاع رسانی در حوزه های مختلف اقتصادی با محوریت اقتصاد دریا، فعالان حوزه ی صنعت، شرکت های اقتصادی با شعار «خردمندی، مطالبه گری و توسعه» و شواوش فعالان اقتصادی در راستای اعتلای شاخصه های توسعه ی همه جانبه این مرز و بوم فعالیت مستمر دارد

آدرس پایگاه خبری: Eghtesadsaramadonline.ir

آدرس سایت روزنامه: Eghtesadsaramad.ir

ایمیل: Eghtesadsaramad@gmail.com

تلگرام: @Eghtesadsaramad

تلفن همراه: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۶۹۲۲۷

آگهی اصلاحیه و تمدید مناقصه عمومی دو مرحله ای (نوبت اول)

بدینوسیله به اطلاع کلیه متقاضیان محترم می رساند پیرو فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله ای پروژه شهری ذیل درج شده در روزنامه اقتصاد سرآمد در مورخ ۱۴۰۱/۱۵/۲۳ و ۱۴۰۱/۱۵/۲۳، الزام ارائه گواهینامه سمن به منظور شرکت در مناقصه حذف و فقط برنده مناقصه جهت اخذ گواهینامه و سایر مراحل اداری به فرماندهی انتظامی استان قم معرفی خواهد شد و در ضمن مدت زمان خرید اسناد مناقصه و ارائه پیشنهاد قیمت تا روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۶/۱۲ تمدید می گردد.

عنوان پروژه	برآورد اولیه (ریال)	مبنای برآورد فهرست بهاء	حداقل رتبه مناقصه گر	مدت اجرا	مبلغ ضمانتنامه (ریال)	هزینه خرید اسناد (ریال)
احداث اسکلت ساختمان سروش فرماندهی انتظامی استان قم	۳۰.۳۶۶.۳۵۳.۱۶۹	اینه سال ۱۴۰۱	رتبه ۵ اینه و ساختمان	۳ ماه	۱.۵۱۹.۰۰۰.۰۰۰	۳۰.۴۰۰.۰۰۰

اداره کل ارتباطات و امور بین الملل شهرداری قم